

Accountantsverslag

Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde
Boekjaar 2023

Vertrouwelijk

Aan het algemeen bestuur van
Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde
Overschieseweg 310
3112 NC SCHIEDAM

Breda, 27 juni 2024

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Voor u ligt het accountantsverslag dat wij hebben opgesteld op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2023 van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de eindejaarscontrole hebben wij in dit accountantsverslag opgenomen. Wij zijn voornemens om behoudens de effecten van de openstaande punten de jaarrekening 2023 te voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

Wij bedanken het bestuur en de betrokken medewerkers van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. B. Smeenk RA
Director

Inhouds- opgave

Bestuurlijke samenvatting	4
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	6
Bevindingen interne beheersing	12
 Bijlagen	 17
Bijlage A – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden	
Bijlage B – Onafhankelijkheid	
Bijlage C – Controle aanpak	

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2023 een verklaring met beperking te verstrekken voor getrouwheid. Deze beperking ziet toe op onze verantwoordelijkheid met betrekking tot de controle op de WNT. Als gevolg van wijzigende wet- en regelgeving kunnen wij de totstandkoming van de bijlage niet langer controleren vanwege het ontbreken van toereikende controle-informatie.

Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.

Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2023. Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (hierna: NRIJ) heeft er voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag, ondanks dat dit conform de BBV in formele zin nog niet verplicht is. Op deze wijze heeft de organisatie invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Op deze wijze wordt ook invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het dagelijks en algemeen bestuur, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kan de toezichthouder en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

Er is geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen. Enkele controleverschillen zijn reeds in de hernieuwde versie van de jaarrekening 2023 verwerkt. Deze gecorrigeerde controleverschillen zijn in dit verslag toegelicht en zien met name toe op de juiste afgrenzing van baten en lasten.

De rechtmatigheidsverantwoording is een nieuw onderdeel van de jaarrekening dit jaar. De organisatie heeft samen met een externe partij de formele documenten opgesteld en door het algemeen bestuur laten vaststellen. Daarnaast zijn de werkzaamheden voor de rechtmatigheid in samenwerking met deze partij uitgevoerd en gerapporteerd in de jaarrekening. We constateren dat dit een intensief proces is geweest, waarbij de formele rapportage zoals in de jaarrekening opgenomen dient te worden pas in een laat stadium beschikbaar was. We adviseren u het proces te evalueren en de leerpunten mee te nemen in de controle 2024. Met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording constateren we dat deze getrouw is opgenomen.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 in overeenstemming is met de Wet normering Topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2023 voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT. Echter als gevolg van de gewijzigde wet- en regelgeving is het niet langer toegestaan het volledige salaris van de topfunctionaris te publiceren, die hij geniet bij Staatsbosbeheer. Het recreatieschap dient de werkelijke kosten van de topfunctionaris, welke versleuteld zit in overheadtarieven en de algemene vergoeding die Staatsbosbeheer ontvangt, te presenteren. Daar de hoogte van de bedragen door het recreatieschap niet op betrouwbare wijze met de materialiteit van de WNT-regelgeving geschat kan worden, zijn wij niet in staat geweest voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 5 oktober 2023 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- ❑ Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- ❑ Financiële verordening NRIJ zoals vastgesteld door het bestuur d.d. 13 december 2023.

Tijdens de uitvoering van de controle hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2023 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 40.780. Deze materialiteit sluit aan op het door het bestuur vastgestelde percentage.

Grondslag		Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 40.780
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 122.340
Rapporteringstolerantie	Conform financiële verordening	€ 2.039

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording heeft het algemeen bestuur met een dagelijks bestuur ook een tolerantie van 1% afgestemd, de te hanteren rapporteringstolerantie bedraagt € 10.000.

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- nauwkeurigheid van de voorzieningen;
- getrouwheid rechtmatigheidsverantwoording;
- WNT-verantwoording;
- onnauwkeurige lasten a.g.v. ontbreken onderbouwing prestatielevering.

Bevindingen

Er resteren geen ongecorrigeerde verschillen.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het BBV

Het dagelijks bestuur heeft in de jaarrekening 2023 de voorschriften van het BBV gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingswijzen zijn gehanteerd.

Daarnaast zijn naar onze mening de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Uw gemeenschappelijke regeling heeft gedurende 2023 geen vrijwillige wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. Bij de voorziening groot onderhoud is weliswaar sprake van een herijking van het plan, maar dit heeft niet geleid tot aanpassing in de uitgangsposities dan wel gehanteerde grondslag.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

Gemaakte schattingen in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het dagelijks bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het dagelijks bestuur heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende toelichting. Voor wat betreft de belangrijkste schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze gebaseerd zijn op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Gemaakte schatting	2023	2022
Waardering van uw materiële vaste activa	●	●
<u>Toelichting:</u>		
Wij zijn van mening dat de waardering van de materiële vaste activa evenwichtig is onderbouwd. Er zijn geen aanwijzingen ten aanzien van eventuele duurzame waardeverminderingen.		
Waardering van uw debiteurenpositie		
<u>Toelichting:</u>		
Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de waardering van uw debiteurenpositie een evenwichtig beeld geven van de waardering.	●	●
Waardering en afgrenzing van uw vorderingen / schulden posities (subsidies)	●	●
<u>Toelichting:</u>		
Wij zijn van mening dat de schattingen / opgenomen posities een evenwichtig beeld geven van de waardering en afgrenzing van uw vorderingen / schulden.		

Gemaakte schatting	2023	2022
Nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen	●	●
<u>Toelichting:</u>		
In 2019 is sprake geweest van een herijking van het Terrein Beheer Model (TBM) – ofwel het onderhoudsplan. Conform verslaggevingsvereisten moet dit minimaal eens in de vijf jaar gebeuren en wordt jaarlijks beoordeeld of het plan aanpassing behoeft, wat mogelijk effect kan hebben op de jaarlijkse dotatie. In dit onderhoudsplan wordt groot onderhoud (hiertoe is een voorziening gevormd) en regulier onderhoud (deze lasten worden jaarlijks in de staat van baten en lasten geboekt) strikt van elkaar gescheiden en wordt een inschatting gemaakt voor de komende 20 jaar. Vanuit een volledige herijking zijn de geplande uitgaven en de hieraan gekoppelde (toekomstige) dotaties bepaald.		
In 2023 zijn de uitgangspunten geactualiseerd met recente en te verwachten ontwikkelingen. De conclusie van het bestuur is dat dit niet heeft geleid tot aanpassing van de jaarlijkse dotatie conform de programmabegroting. Onder hoofdstuk “bevindingen jaarrekeningcontrole” lichtten wij dit nader aan u toe.		
Wij hebben vastgesteld dat de voorziening voldoet aan de vereisten zoals gesteld conform de BBV.		

Legenda status:

● = evenwichtig ● = optimistisch ● = voorzichtig ● = controleverschil

Financiële positie en resultaat

Resultaat 2023 en eigen vermogen

Ultimo 2023 heeft Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde een eigen vermogen van circa € 4,7 miljoen (2022: € 4,4 miljoen). In de jaarrekening 2023 is het eigen vermogen onderverdeeld naar een algemene reserve en diverse bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 242.000.

De solvabiliteit van uw recreatieschap neemt toe

De solvabiliteit van uw recreatieschap geeft een beeld van de mate waarin uw recreatieschap op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Het totaal vermogen van de balans is ten opzichte van 2023 toegenomen. Anderzijds neemt de voorziening groot onderhoud ook toe. Doordat de toename van deze posten nagenoeg in verhouding gelijk zijn blijft de solvabiliteit van 59% in 2023 (2022: 59%).

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten hanteert een signaalwaarde van 20% als minimum norm (bron: VNG, Handleiding houdbaarheidstest organisatiefinanciën). Uw GR voldoet per 31 december 2023 ruimschoots aan die norm.

Financiering

Er is in 2023 sprake van een afname van externe financiering (€ 227.000) ten opzichte van 2022 (€ 272.000). De financiering van de investeringen in 2023 zijn uit eigen middelen gedaan.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat het recreatieschap zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening.

Bevindingen jaarrekeningcontrole

Proces van de controle

In het najaar van 2023 is er naast een tussentijdse controle op processen tevens een IT audit uitgevoerd op de geautomatiseerde gegevensverwerkende omgeving welke de jaarrekening 2023 raakt. Onze bevindingen vanuit de interim-controle en IT audit zijn aan u gerapporteerd via onze managementletter 2023.

Begin februari 2024 hebben de medewerkers van Staatsbosbeheer het volledige balansdossier alsmede de concept jaarrekening met ons gedeeld. Het dossier ter onderbouwing van het rechtmatigheidsoordeel was toen nog onderhanden. Wij hebben onze eindejaarscontrole van half februari 2023 tot begin maart 2023 uitgevoerd, waarbij de vertraging in de aanlevering er toe heeft geleid dat uiteindelijke afronding in mei plaats heeft gevonden. Dit proces is in onderlinge samenspraak met Staatsbosbeheer constructief en prettig verlopen. Er zijn wel aandachtspunten in de (tijdige) oplevering van de bescheiden en de onderliggende documentatie (voornamelijk diepgang van enkele analyses) geconstateerd. Al zien we hier wel een verbetering ten opzichte van voorgaand jaar.

Doorgevoerde correcties

Met betrekking tot de accountantscontrole op de jaarrekening van het recreatieschap zijn enkele controlebevindingen geconstateerd, welke door de organisatie zijn gecorrigeerd.

Deze correcties hebben betrekking op de juiste afgrenzing van baten en lasten. Onder de overlopende posten stonden enerzijds nog door te belasten kosten waar geen afspraak onder lag (€ 13.000 nadeel). Anderzijds was de rentelast niet volledig opgenomen (€ 2.000) en was er een verplichting opgenomen voor een project dat deels in 2024 geleverd werd (€ 6.000).

De volledigheid van de verhuuropbrengsten, naar aanleiding van onze bleek nog een verhuurnota ter hoogte van € 18.000 verzonden te moeten worden.

Voorziening groot onderhoud

Zoals eerder toegelicht is er in 2019 sprake geweest van een (forse) herijking van het TBM-model met hierin een cijfermatige uitwerking richting de vorming van een voorziening groot onderhoud. In 2024 zal er een nieuwe herijking plaatsvinden. In 2023 is getoetst of de jaarlijkse dotatie nog dekkend is richting de toekomstige vorming van de voorziening op basis van het egalisatieprincipe. De voorziening is in 2023 toegenomen van € 2,2 miljoen naar € 2,5 miljoen. Op basis van nader onderzoek door ons is gebleken;

- Dat de stand van de voorziening ultimo 2023 dekkend is gegeven de beoogde uitvoering van groot onderhoud in de toekomst;
- Dat de dotatie (toevoeging) in 2023 voldoende is om in de toekomst een dekkende voorziening groot onderhoud te hebben;
- Dat de onttrekkingen (€ 567.000) betrekking hebben op groot onderhoud zoals opgenomen in het beheerplan. De afwijkingen tussen werkelijke onttrekkingen en prognose zijn toegelicht in paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen”.

Zoals u zelf al heeft besloten adviseren wij u jaarlijks te beoordelen of de beoogde jaarlijkse dotatie nog voldoende dekkend is om het groot onderhoud in de toekomst uit te kunnen voeren. Er kan immers sprake zijn van groot onderhoud wat wordt uitgesteld of juist naar voren wordt gehaald, wat signalen kunnen zijn om de jaarlijkse dotatie aan te passen.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor een uw organisatie geldt dat op grond van de mandaatregeling naast het bestuur ook de directeur van Staatsbosbeheer als topfunctionaris wordt aangemerkt.

Bevindingen jaarrekeningcontrole

De directeur is ingehuurd vanuit Staatsbosbeheer en er heeft zich gedurende 2023 geen wijziging voorgedaan. Wel is er sprake van een wijziging in de wet- en regelgeving ten aanzien van de presentatievereisten. Aan deze vereisten kan de coöperatie / stichting echter geen invulling geven, waardoor er een onzekerheid in de controle ontstaat wat leidt tot een verklaring met beperking.

In het verleden werd in de jaarrekening om praktische redenen voor deze topfunctionaris de volledige bezoldiging zoals hij die ontvangt bij Staatsbosbeheer verantwoord. Feitelijk werd de WNT-verantwoording voor deze topfunctionaris zoals die door Staatsbosbeheer is opgenomen in haar jaarrekening ook opgenomen in de jaarrekening van het recreatieschap. Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft op 1 november 2022 de toelichting op de Uitvoeringsregeling WNT 2023 de openbaarmakingsverplichting voor WNT-instellingen die deel uitmaken van een groep verduidelijkt. In de relatie tussen de organisatie en Staatsbosbeheer is weliswaar geen sprake van een groep, maar de problematiek inzake de intra-groep detachering in deze casus is vergelijkbaar. Op grond van bovenstaande overwegingen is dan ook de presentatie van de WNT-gegevens van de heer Thijsen in vergelijking met eerdere jaren aangepast.

Er dient een toebedeling gemaakt worden op basis van de werkelijke kosten. Over de vergoeding in het kader van zijn functie als topfunctionaris zijn geen nadere afspraken tussen het recreatieschap en Staatsbosbeheer gemaakt. Aangaande de doorbelasting van de kosten die SBB maakt voor haar dienstverlening zijn afspraken gemaakt, waarbij indirect de kosten die gemaakt worden door SBB in het kader van de functie van Dhr. Thijsen versleuteld zitten in de afspraken en in de overhead van de tarieven die door SBB worden doorbelast. Ten aanzien van de door te belasten directe kosten is voor de heer Thijsen geen tijdsregistratie aanwezig is op basis waarvan de werkelijke omvang van het dienstverband kan worden bepaald. Hierdoor is de vergoeding die betaald wordt voor de inhuur van de topfunctionaris niet te herleiden. Op basis van de inschatting van het bestuur is de werkelijke tijdsbesteding van dhr. Thijssen aan het recreatieschap verwaarloosbaar ten opzichte van zaken als directeur van Staatsbosbeheer en bedraagt daarmee minder dan € 1.900.

Wij zijn niet in staat geweest:

- o vast te stellen of in de door Staatsbosbeheer doorbelaste kosten nog bezoldigingscomponenten zijn opgenomen die aan het vervullen van de topfunctie moeten worden toegerekend;
- o vast te stellen wat de deeltijdfactor van de betreffende topfunctionaris is en of deze overeenkomt met de praktijk, onder meer als gevolg van het ontbreken van een vorm van tijdsregistratie.

Als gevolg hiervan zijn wij niet in staat geweest voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om vast te stellen dat de WNT-gegevens over 2023 van de topfunctionaris bij de WNT-instelling in overeenstemming zijn met de bepalingen bij en krachtens de WNT.

Wij gaan in overleg om te onderzoeken of er überhaupt voor het recreatieschap een mogelijkheid is om op een controleerbare wijze invulling te geven aan de gewijzigde wet- en regelgeving. De beroepsorganisatie voor accountants (NBA) heeft inmiddels richting de wetgever al aangedrongen op verduidelijking.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Tot slot willen wij benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeenschappelijke regeling betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

De rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

In de jaarstukken 2023 is door het dagelijks bestuur verantwoording afgelegd over de rechtmatigheid van de baten en lasten.

Deze verantwoording bestaat uit:

- De rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening; en
- De toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording in de paragraaf bedrijfsvoering

Door een wijziging van de gemeentewet in 2023 is deze verantwoording een verplichting voor uw organisatie.

De jaarstukken worden opgesteld conform de BBV. Deze verslaggevingsstandaard is nog niet geactualiseerd naar de 'nieuwe' gemeentewet, waardoor het conform de BBV nog niet verplicht is deze verantwoording toe te voegen aan de jaarstukken.

De organisatie heeft er voor gekozen (zoals het Ministerie aanbevolen heeft) om de rechtmatigheidsverantwoording desondanks toch op te nemen in de jaarrekening en toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering. Op deze wijze wordt ook invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het dagelijks en algemeen bestuur, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kan de toezichthouder en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

Wij willen u erop wijzen dat, vanwege deze wijziging van de gemeentewet, het oordeel in de controleverklaring niet meer toeziet op de rechtmatigheid. De conclusies inzake rechtmatigheid zijn toegelicht door het dagelijks bestuur op pagina 41 van de jaarrekening. Wij hebben, als onderdeel van de controle op de jaarrekening, de getrouwheid van deze verklaring gecontroleerd.

De toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording is door de organisatie opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

De rechtmatigheidsverantwoording

Bij onze werkzaamheden hebben wij de volgende bevindingen en aanbevelingen geconstateerd.

Voorwaardencriterium

Wij constateren dat uw organisatie een controleplan heeft waarin bepaald is dat er op alle significante transactiestromen verbijzonderde interne controles (VIC) worden uitgevoerd.

Ten behoeve van de controle op de rechtmatige inkopen hebben wij de spendanalyse van uw organisatie doorgenomen. Wij kunnen ons vinden in de getrokken conclusies.

Begrotingsrechtmatigheid

Wij constateren dat de organisatie een analyse heeft uitgevoerd en gedocumenteerd ten aanzien van de begrotings- en kredietrechtmatigheid. De uiteindelijke evaluatie is in samenspraak en kennisdeling vanuit onze zijde aanpast om een zo duidelijk mogelijk beeld aangaande de begrotingsafwijkingen te schetsen. Met betrekking tot de begrotingsrechtmatigheid is er geen sprake van een overschrijding van de lasten. Met betrekking tot de kredietrechtmatigheid constateren we dat het dagelijks bestuur terecht constateert dat er geen overschrijdingen zijn die de rapporteringstolerantie overstijgen (overschrijdingen van > 10% van het budget met een minimum van € 10.000). Het totaal van de afwijkingen blijft binnen de verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten.

Overige afwijkingen

Afgelopen najaar heeft de commissie BBV nadere uitspraken gedaan over het begrip tijdigheid. Hierin is toegelicht dat alle over- en onderschrijdingen van zowel baten als lasten onrechtmatig zijn, indien zij niet tijdig zijn gemeld.

Wij adviseren om in de financiële verordening nadere afspraken te maken over deze 'tijdigheid', bijvoorbeeld door afspraken te maken over tussentijdse rapportages waarin gerapporteerd wordt over verwachte afwijkingen.

M&O criterium

Gezien de aard van het recreatieschap is misbruik en oneigenlijk gebruik nagenoeg niet van toepassing.

Bevindingen interne beheersing

Interne beheersing

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2023 van uw recreatieschap hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw recreatieschap, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2023 hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2023 opgenomen. Voor onze opmerkingen in het kader van interne beheersing verwijzen wij u naar deze managementletter. In deze managementletter hebben wij aangegeven welke zaken voor het komende jaar de aandacht moeten hebben. De opvolging van deze items zullen wij meenemen in onze controle 2024.

Automatisering

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Bij de uitvoering van de werkzaamheden hanteren wij onder andere de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS) 240: "De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten".

Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor de preventie van fraude. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een cultuur van eerlijkheid en ethisch verantwoordelijk gedrag.

Zij dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude zo veel mogelijk te beperken, zodat de integriteit van de financiële verslaggeving is gewaarborgd.

Tijdens de controle van de jaarrekening inventariseren wij de frauderisico's binnen uw organisatie en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en ontdekken van fraude. Tijdens de beoordeling bleek ons dat binnen uw organisatie reeds de nodige aandacht wordt besteed aan de onderwerpen fraude en integriteit. U heeft aangegeven belang te hechten aan een adequate beheersing van frauderisico's.

Volledigheidshalve wijzen wij erop dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens onze controle hebben wij geen fraude geconstateerd.

Wij informeren het algemeen bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeenschappelijke regeling maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeenschappelijke regeling te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Uw Gemeenschappelijk Regeling beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met gedragsregels voor de juiste mindset van de betrokken medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid blijft een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeenschappelijke regeling ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

Uit onze werkzaamheden zijn geen bijzonderheden voortgekomen.

Bijlagen

Bijlage A – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden

Opzet en reikwijdte van de controle

Onze controle is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Niet uitgesloten is dat afwijkingen voorkomen die voor de jaarrekening als geheel niet van belang zijn. Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2023 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 40.780 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 122.340 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden. Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen. Het rapporteringsbedrag welke wij hebben gehanteerd bedraagt € 2.039.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Ons onderzoek richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het dagelijks bestuur. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Controleopdracht

De opdracht tot controle van de jaarrekening is uitgevoerd conform de met u gemaakte afspraken die zijn vastgelegd in de opdrachtbevestiging. De jaarrekeningcontrole is gericht op het uitbrengen van een onafhankelijk oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2023 van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en Gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door de algemeen bestuur vastgestelde controleverordening en het controleprotocol Wet normering topinkomens 2023 vallen. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bijlage B – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly en ondersteunende stafdiensten;
- cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- rotatie van externe accountants op de opdracht.

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2023 onderkend:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- nauwkeurigheid van de voorzieningen;
- getrouwheid rechtmatigheidsverantwoording;
- WNT-verantwoording;
- onnauwkeurige lasten a.g.v. ontbreken onderbouwing prestatielevering.

Inschakeling van externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van externe deskundigen, behoudens voor de problematiek rondom de WNT.

Significante schattingsposten

De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van het recreatieschap betreffen:

- waardering van uw materiële vaste activa;
- waardering van uw vorderingen;
- nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het dagelijks bestuur aanvaardbaar zijn.

Contactgegevens

drs. B. Smeenk RA

Director

b.smeenk@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Bijster 39

Postbus 3814

4800 DV Breda

T: 076 – 525 00 00